

YASHIL

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№6

Google Scholar

OPEN ACCESS

ULRICHSWEB[®]
GLOBAL SERIALS DIRECTORY

OpenAIRE

ROAD

НАУЧНАЯ ЭЛЕКТРОННАЯ
БИБЛИОТЕКА
LIBRARY.RU

Academic
Resource
Index
ResearchBib

ISSN
INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

CYBERLENINKA

BASE

INDEX COPERNICUS
INTERNATIONAL

Crossref

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Elektron nashr. 1109 sahifa.

E'lon qilishga 2025-yil 1-iyunda ruxsat etildi.

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldix'o'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayeich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilkhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher

08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
08.00.02 Makroiqtisodiyot
08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
08.00.06 Ekonometrika va statistika
08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
08.00.11 Marketing
08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
08.00.13 Menejment
08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi 336/3-
sonli qarori bilan ro'yxatdan
o'tkazilgan.

MUNDARIJA

O'zbekistonda yashil iqtisodiyotni shakllantirishda xitoy va rossiya investitsiyalarining qiyosiy tahlili.....	20
Malikov Numonjon Kamalovich	
Raqamli texnologiyalarning makroiqtisodiy barqarorlikka ta'siri	26
Sherzod Rajabov, Istora Abdusalomova	
Reducing inequality through human capital development: a comparative analysis of policies in the european union and uzbekistan	30
Ilxomjonov Jaxongir Alisher o'g'li	
Hududiy raqamli infratuzilmaning xizmat ko'rsatish sektoriga ta'siri: samarqand viloyati misolida	39
Musinov Dilshod Sultanovich	
Ways to improve quality in hotels through digital technologies	44
N.A. Rakhmonova	
Проблемы и пути внедрения механизма налогового стимулирования центров инновационного роста нового узбекистана.....	48
Умаров Б. С.	
Влияние протекционистской политики на инвестиционные стратегии промышленных предприятий.....	55
Ёдгоров Сардорбек Самадович	
Fiskal siyosat tahlili: aholi bandligi; aholi daromadlari; soliqqa tortish.....	61
Isroilov Boxodir Ibragimovich, Navruzova Farog'at Abdihamid qizi	
Problems in entrepreneurial potential development: a comprehensive analysis of contemporary barriers and challenges	67
Baxtiyor Xabibullayev Abdulvoxid o'g'li	
Tijorat banklarida aholi omonatlarining jozibadorligini oshirishning metodologik asoslari va amaliy yo'nalishlari	73
Xakimov Zoxid Norbo'tayevich	
To'lov aylanmasining mohiyatini aniqlashda to'lov va to'lov oqimlarining roli.....	78
I.F.Sayfiddinov	
Moliyaviy inklyuzivlikni ta'minlovchi samarali soliq siyosati.....	83
Artikov Ne'matulla Abdusalamovich	
Youth, digital finance, and the gig economy in uzbekistan	86
Akmal Boymurodov	
Aktsiyadorlik jamiyatlari korporativ boshqaruvda qaror qabul qilishda raqamli texnologiyalardan foydalanish masalalari	91
Xabibullaeva Shirinxon Tohir qizi	
В условиях трансформации обеспечение развитие образования и нуки в сфере подготовки управленческих кадров	98
Суюнов Дилмурод Холмурадович	
Ипотечное кредитование как инструмент социальной политики в узбекистане	104
Базарова Нигора Равшановна	
Kichik biznes subyektlari tomonidan hudud aholisi bandligini ta'minlashning ijtimoiy va iqtisodiy natijalari.....	110
Ergasheva Nigora Abdigapparovna	
Kichik korxonalar istiqbolli hududlarda sanoat ishlab chiqarish holati dinamikasi.....	114
Xonto'rayev Obbosxon Kamolxon o'g'li	
Banklarning aktivlarini daromadliligini oshirish yo'llari	118
Elbusinova Umida Khamidullaevna	

Ekologik omillar o'zgarishining dehqon xo'jaliklari yalpi hosiliga ta'siri	123
Otamurodova Dildora Abdukrimovna	
O'zbekiston tijorat banklarining yashil iqtisodiyotdagi o'rni	128
Eshev Furqat A'zamovich, Ibragimova Feruza Axtamovna, Jumanazarova Malika Baxtiyorovna, Raxmatova Mohina Dilmurod qizi	
Использование интеллектуальных технологий в процессе обслуживания клиентов банка	132
Хашимова Дилёра Пахритдиновна	
Innovatsion faoliyatning moliyaviy rag'batlantirish va boshqaruv samaradorligini belgilovchi omil va jihatlari.....	138
Baxriddinov Nodirbek Zamirdinovich	
Import tovarlari bo'yicha aksiz solig'ini undirishning nazariy asoslari.....	143
Abdurasulov Murodjon Bahrom o'g'li	
Роль цифровых валют центральных банков в модернизации платёжной инфраструктуры: мировой опыт и перспективы Узбекистана	150
Срожиддинова З.Х., Тухтасинова Д.Н.	
Tijorat banklarida chakana to'lov tizimlarini nazariy asosi.....	155
Sultonov Davronjon Rustam o'g'li	
Tikuv-trikotaj korxonalarida raqobatbardoshlikni oshirishda strategik menejmentning roli	161
Mamatraimov Islom Mamanazarovich	
Ta'lim, ekologiya va raqamlashtirish sohalarida bolalar va o'smirlar turizmini integratsiyalash: xalqaro tajribalar va O'zbekiston.....	170
Islomova Dilrabo Salomovna	
Iqtisodiy masalalarni matritsalar nazariyasi asosida modellashtirish va python dasturlash tilida yechish.....	175
Tojiyev Ilhom Ibraimovich, To'rayeva Feruza Dilmurodovna, Namozova Barchinoy G'ayrat qizi, Baxronova Zuhra Otaniyoz qizi	
Pul bozori barqarorligini ta'minlashda tijorat banklarida likvidlikni boshqarish samaradorligi	188
Sattorova Nasiba G'aniyoz qizi	
The role of digitalization of healthcare in the implementation of the safe city project	192
Akbarjon Iminov	
Аутоиммунные поражения центральной нервной системы, возникающие после стрептококковой инфекции	198
Умарова Саодат Сулаймоновна, Нормакматов Бахтиёр Ботиралиевич	
Iqtisodiyotiga yo'naltirilgan investiyalar tahlili.....	204
Namozov Olim Botirovich	
Creating a favorable climate for investment in agriculture	209
U.I.Djumaniyazov, B.J.Mirzaev	
Davlat ishtirokidagi korxonalarni korporativ boshqaruvni xalqaro standartlari asosida takomillashtirish	214
F.Djalilov	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy su'gurt qilish xarajatlarini hisobi.....	222
Kuliboyev Azamat Shonazarovich	
O'zbekistonda bank operatsion xarajatlari buxgalteriya hisobi.....	227
Qurbonova Sitara Vahobjon qizi	
O'zbekistonda kichik biznes va tadbirkorlik subyektlarini rivojlantirishning strategik yo'nalishlari.....	233
Musayev Ozodjon Shavkat o'g'li	
Пути обеспечения стабильного экономического роста в условиях перехода к зелёной экономике, совершенствования государственной экономической политики и повышения эффективности внедрения принципов цикличной экономики.....	237
Худайбергенова Адалат Неъматуллаевна, Убайдуллаев Сирожиддин Жамшидович, Файзиёва Хамида	

Кудратовна, Эшбоев Миржалол Бахромович	
O'zbekiston sanoatining iqtisodiy holatini baholash	241
Mamanazarov Oybek Shomurodovich	
Maktabgacha ta'limda tayanch kompetensiyalarni shakllantirishda matematika va savod asoslarining didaktik yechimlari.....	247
Mingboyeva Guldorxon Maxmudovna	
Soliq tizimida soliq riskini baholash uslubiyoti.....	252
Nasimov Ravshanjon Azimovich	
Budjetni rejalashtirish tizimida jismoniy shaxslar daromadlari bo'yicha prognozlashni takomillashtirishning metodologik asoslari	260
Babaev Shavkat Bayramovich	
Понятие и сущность денежного потока в системе финансового управления.....	267
Машарипова Шахло Адамбаевна	
Yashil mehmonxonalarda strategik tahlil metodologiyasi	274
Rasulova Nigora Yusupovna	
Цифровая трансформация: новые возможности и современные тенденции в управлении бизнесом и инвестициями.....	279
Баратова Динора Алишеровна	
Mehmonxonalarda xizmat ko'rsatishning sifati va samaradorligini baholash.....	283
Ikromov Akbar Farxod o'g'li	
Модель внедрения open banking в Узбекистане: предложение на основе международного опыта и локальных особенностей.....	288
Камалов Шухрат Камалович, Аскарова Дилором Хожимуратовна, Баходиров Жасурбек Олёрбек ўғли, Маликов Шохрух Шокирович, Тенгелова Фарангиз Мажид кизи	
O'zbekistonda islom moliyasini joriy qilishning yo'llari	295
Ashurbayev Farrux Alisher o'g'li, Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li	
AQSH tajribasiga ko'ra eksportni iqtisodiy o'sishga tasiri	299
D.E.Qarshiev	
Iqtisodiyotni tartibga solish orqali aholi farovonligini oshirishning ahamiyati	304
Berdibekov A.	
Mamlakat iqtisodiyotini rivojlantirish va aholi moliyaviy savodxonligini oshirishda inklyuziv molianing ahamiyati.....	308
Latipova Shaxnoza Maxmudovna	
Problems of the financial mechanism influence for stable and inertial development of enterprises.....	313
Zaynalov Jakhongir Rasulovich, Alieva Susanna	
Tibbiyot turizmni rivojlantirish va uning salohiyatini iqtisodiy baholashning ilmiy va uslubiy asoslari	317
Vofaxojayeva Dilafruz Marufovna	
Turistik destinatsiyalar va raqamli marketing texnologiyalari orqali turizm barqarorligini transformatsiya qilish	322
Nurmuhammadxon Oppoqxonov	
Kichik va o'rta biznes moliyaviy barqarorligining kambag'allikni kamaytirishdagi ahamiyati.....	327
Djamalov Xasan Numanjanovich	
Qoraqalpog'iston respublikasida turizmni rivojlantirishning tashkiliy va iqtisodiy salohiyatini baholash.....	335
Xoshimov Baxrom Baxadirovich	
O'zbekiston turizm sektorida tog' turizmining ulushi.....	343
Alimov Abduvakil Komil o'g'li	
O'zbekiston respublikasida investitsiya faoliyatini moliyaviy boshqarish va bunda xorij tajribasi.....	348
Ismailov Dilshod Anvarjonovich	

Tadbirkorlik faoliyatini samarali boshqarishda raqamli texnologiyalardan foydalanishning holati.....	354
Sattarov Xayrulla Fayzullayevich	
Tadbirkorlik faoliyatida innovatsiyalarni rivojlantirish strategiyasini tanlash va asoslash	358
Shakirova Madinaxon Gafurdjanovna	
O'zbekistonning xalqaro valyuta-moliya tashkilotlari bilan o'zaro hamkorlik aloqalarini mustahkamlash yo'nalishlari.....	362
Gulmurodova Marjona Olimjon qizi, Turg'unova Zohida Shavkat qizi, Umida Yuldasheva	
Jismoniy shaxslarning daromadlarini soliqqa tortish tartibini takomillashtirish.....	367
Bobomurotova Manzura Panji qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlari va qimmatli qog'ozlar bozori o'rtasidagi iqtisodiy munosabatlar	372
Berdaliyev Javohir Jahongir o'g'li	
Farg'ona viloyati mahallalarida tadbirkorlikni va hunarmadchilikni rivojlanishi holati tahlili	379
Tuxtasinov Zafarjon Odiljonovich	
Проблемы охраны окружающей среды и формирования «зеленой экономики»	389
Ёдгорова Мухайё Шухратовна, Иминова Наргиза Акрамовна	
The evolution of passenger transport in uzbekistan and its impact on economic growth.....	392
Naubetova Ziyada Niyet kizi	
Davlat tibbiyot tashkilotlarida ish beruvchining fuqarolik javobgarligini majburiy sug'urta qilish xarajatlarining hisobi.....	397
Kuliboev Azamat Shonazarovich	
Jahon sug'urta amaliyotining O'zbekiston sug'urta bozorining rivojlanishiga ta'siri	402
Kuvatova Dinara Anvarovna	
Milliy iqtisodiyotda xorijiy investitsiyalarning ahamiyati va ta'sir mexanizmlari	406
Abdullayev Zoxid Xolxo'jayevich	
Xaridorlar bilan hisob-kitoblar auditida moliyaviy tahlil usullarini qo'llash xususiyatlari.....	411
Saginbaev Sultanbek Turdibay o'g'li, Sultamuratov Qallibek	
The function and value of commercial banks in fostering capital market growth	416
Isakov Janabay Yakipbaevich	
Raqamli texnologiyalarning korxonalar risk boshqaruvidagi rolini swot tahlili orqali tadqiq etishning ahamiyati	427
Tojimatov Izzatbek Ikromali o'g'li	
The state and development trends of business process auditing in joint-stock companies in uzbekistan.....	439
Utegenova Sarbinaz Turdimuratovna	
Mamlaktimizda amaldagi budjetlararo munosabatlarning tartibi hisobi, hamda uning ahamiyati	444
Tuxsanov Eldor Dilmurod o'g'li, Saydullayeva Zeboxon Shukrilla qizi	
Qurilish materiallari sanoatida innovatsion klasterlarni boshqarishni takomillashtirish	462
Xaydarova E'zoza Shukurullayevna, Li Zin Bo	
Barqaror rivojlanish va yashil iqtisodiyotning mamlakatimizda so'nggi yillardagi oshib borayotgan ahamiyati	467
Bahodirova Mohigul	
Conceptual framework for boosting the financial and economic performance of investment projects in industrial enterprises.....	472
Sarriev Kahraman Ramatullaevich	
Bandlik va ayollar tadbirkorligi	477
Ibodullayeva M.S.	
Mamlakatimiz yalpi ichki mahsulotini ekonometrik prognozlash.....	482
A'zamov Musurmon Axmadovich, Islomov Javohir	

Eksport siyosatini tadbirkorlik faoliyati rivojlanishiga ta'siri	488
Suvonov Ibrohim Izbosarovich, Abdug'aniyev Murodjon Shavkat o'g'li	
Aholini ish bilan ta'minlashda qishloq aholisini mehnat salohiyatidan foydalanish.....	492
Noiba Qodirova Maxmud qizi	
Yashirin iqtisodiyotni kamaytirishda rasmiy bandlik va moliyaviy munosabatlarni rivojlantirish	497
Xalimbetov Farxad Bagibekovich, Reyimberdiyev Baburbek Adilbek o'g'li	
Analysis of touristic potential and capacity of ecotourism sites	501
Abdurakhmanova Akida Faizulla kizi	
Xorijiy investitsiya ishtirokidagi korxonalarni moliyalashtirishni takomillashtirish.....	509
Salohiddinov Jaloliddin	
Infratuzilma va bozor infratuzilmasi tushunchalarining nazariy tavsifi	516
G'aniyev Botir Baxtiyorovich	
O'zbekiston va xorijiy davlatlarda aksiyadorlik jamiyatlarining qimmatli qog'ozlar orqali kapital yig'ish strategiyalari	520
Dilnozaxon Muxitdinova	
Iqtisodiy inqiroz paytida korxonalarda likvidlikni boshqarish strategiyalari	527
Abdusalomova Nodira Bakhodirovna, Jabborova Sevinch Xusanovna	
O'zbekistonda islomiy mikromoliyaviy xizmatlar orqali ish bilan bandlikni oshirish istiqbollari.....	532
Mamatkulov Humoyun Bobir-ugli	
Textile enterprises and changing market conditions: integration of demand analysis, trend forecasting and strategic assortment management	536
Ikramova Nodira Burkhon kizi	
Aksiyadorlik korxonalari boshqaruv tizimida korporativ madaniyatni takomillashtirish	540
Umarkhodjaeva Muyassarhon Ganievna, Omanova Nargiza Rustam qizi	
Moliyaviy faoliyat natijalari hisobi va auditini takomillashtirish.....	548
Po'latov Xudoyberdi Uktamovich, Abduxoliqov Isomiddin Ikrom o'g'li	
Rivojlangan va rivojlanayotgan mamlakatlarda iqtisodiyotning real sektori korxonalariga kreditlar bo'yicha foiz stavkalariga ta'sir ko'rsatishda markaziy banklarning qayta moliyalash stavkalarining rolini tahlil qilish	553
Jabbarov Eliboy, Abdullayeva Charos Abdullo qizi	
O'zbekistonda qishloq xo'jalik mahsulotlarini qayta ishlashda innovatsiyalarning roli va iqtisodiy samaradorligi	558
Raximov Baxromjon Ibroximovich, Solohiddinov Nuriddin Sirojiddin o'g'li	
Sirkulyar iqtisodiyotni rivojlantirish orqali chiqindilarni boshqarish muammosini bartaraf etish yo'llari	563
Narzullayev Elmurod Shuxrat o'g'li, Hamrokulov Ulug'bek Abdurahmatovich	
Korxonani samarali boshqarishni ta'minlash strategiyalari	567
D.Mutalova	
Masofaviy ta'lim platformalarining qiyosiy tahlili va funksional xususiyatlari.....	571
Nabieva Nilufar Nabi qizi	
Raqamli iqtisodiyotning jamiyat hayotiga ta'siri.....	577
Aripova Ziyoda Xayrullayevna, Nurmuxamedova Tursunoy Usmonovna	
Transportda turistik xizmatlarni boshqarish mexanizmini takomillashtirish.....	581
Tuychiyev Anvarjon Muxtorjonovich	
Ipak yo'lining tarixiy madaniy merosi va hunarmandchiligi: dolzarb muammolar va tadqiqot istiqbollari	584
Xushnazarova Maxzuna Gulamdjanovna	
Eksport faoliyatini rag'batlantirishda institutsional va moliyaviy mexanizmlarning roli.....	589
Umarkulov Kodirjon Maxamadinovich	

Elektron pul evolyutsiyasi.....	595
Marpatov Mavlonxon Dadashevich	
Yashil iqtisodiyotga o'tish jarayonida sanoat korxonalarining roli.....	600
Nasullayeva Yoqutoy Nasim qizi	
O'zbekistonda turizm marketingi va raqobatbardoshligini oshirish	606
Ikramova Nasiba Axmadovna	
Kambag'allikni qisqartirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	610
Mirzayev Qulmamat Jonuzoqovich, Shodiyev Fazliddin Qalandar o'g'li	
Jamiyatda imkoniyati cheklanganlarning bandligini ta'minlashning ijtimoiy-iqtisodiy asoslari.....	615
Tilavova Munisa Maxmudovna	
Moliyaviy matematika vositalarining O'zbekiston kredit tizimidagi qo'llanilishi.....	620
Shamsiyeva Nigora Rafiq qizi	
Ecological sustainability in tourism: regional practices and global reflections.....	626
Sayyora Safaeva	
Quyi amudaryo mintaqasida turli darajadagi destinasiyalararo ixtisoslashgan klasterlarni shakllantirish asoslari va ularning o'ziga xos jihatlari.....	631
Doschanov Tangirbergen, Ollanazarov Bekmurod Davlatmurotovich	
Fine dining restoranlarida marketing strategiyalarining shakllanishi va mijoz jalb qilishda ularning ahamiyati.....	641
Jumaniyazova Sarvinov Mansur qizi	
Soliq to'lovchilarning majburiyatlari bajarilishini kontseptual asoslari va shartlari asoslari xususida.....	644
Abdusherozov Abdullo Baxtiyorovich	
Davlat sektoridagi tashkilotlarda smetalar tuzish tartibi	651
Abdulaziz Norquchqorov Ziyadullayevich	
Качественное развитие рынка труда узбекистана.....	657
Мамадалиева Хафиза Холдаровна	
Kichik biznes subyektlarining aholi bandligini ta'minlash orqali kambag'allik darajasini pasaytirishdagi o'rni.....	664
Maxamadaliyev Boburbek Baxodir o'g'li	
Устойчивое развитие esg-менеджмента: от тренда к фундаментальной стратегии выживания и процветания.....	670
Собирова Нилуфар Бекпулат кизи	
Sirdaryo viloyatida investitsion faollikni oshirishda davlat va xususiy sektor hamkorligi	676
Mamatqulova Muxlisa Komiljon qizi	
Qurilish loyihalarini moliyalashtirishning milliy va xalqaro tajribasi	681
Yashin Iboyev	
Xizmatlar sohasida innovatsion muhitni yaratishning dolzarb masalalari.....	687
Kamoliddin Mamatqulovich Ibodov, Jamshid Abduxaliqovich Xolboyev	
Sanoat korxonalarining raqobatbardoshligini boshqarishda tovar aylanmasi tahlili.....	692
Jumayeva Gulrux Jo'raqulovna	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda innovatsion faoliyatning moliyaviy va boshqaruv hisobini takomillashtirish masalalari	698
Xushvaqtova Nozanin Nurbek qizi	
Effect of processing on nutrients in tomato products.....	706
Ergasheva Muhabbat Komil kizi	
Asosiy vositalarni davomiy (uzluksiz) baholash.....	710
Kuziev Islom Nematovich, Raxmonov Xurshidbek Shavkat o'g'li	
Sun'iy intellekt: Markaziy banklarni qanday o'zgartirmoqda?	715
Shahboz Qozoqov Ortiqbaevich	

Kichik biznes subyektlarida tashkil etilgan baliqchilikka ixtisoslashgan xo'jaliklarning mamlakat oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashdagi o'rni.....	720
Vazirov Azamat Yoqubjonovich	
Korxonalarining marketing faoliyatini strategik rivojlantirish yo'nalishlari.....	725
Isokboeva Zilola Rustam qizi	
К целям повестки 2030: анализ экономических индикаторов узбекистана	728
Салахутдинова Юлдуз Голибовна	
Современное состояние исследований в области использования цифровых технологий в инвестиционной деятельности	734
Ирмухамедова М.Д.	
Tijorat banklarining raqamli transformatsiyasi jarayoni, uning imkoniyatlari va xavf-xatarlarini tahlil qilish.....	741
Eshqobilov Ahmat Jovlijevich	
Aholi sonining o'sishi va iqtisodiy infratuzilmaga yuklanish: hududiy tahlil	745
To'rayev Nurbek Baykulovich	
O'zbekistonda oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlash va boshqarishning hududiy rivojlantirish strategiyasi	751
Nuraliev Temurjon Erkinjon o'g'li	
O'zbekistonning zamonaviy korxona va tashkilotlarda boshqaruv masalalari	756
Ahtamova Mohigul Erkinovna	
Davlat tashkilotlarida ichki audit tuzilmalarini tashkil etishni rivojlantirish	761
Nasimov Fazliddin Sirojevich	
Yashil moliyalashtirishda sun'iy intellekt texnologiyalarining roli: imkoniyatlar va xavflar tahlili	765
Isoqulova Munisxon Abdurasul qizi	
Критерии экологичности бренда: как измерить «зеленый» имидж?	769
Носирова Чарос	
Qishloq xo'jaligini innovatsion texnologiyalar asosida boshqarish	775
Mamadiyarov Dilshad Uralovich, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
«O'ztransgaz» AJ faoliyatini 2024–2027 yillarga prognozlashtirishda ekonometrik modellar asosida tahlil	784
Sindorov Davlatbek Abdumajid o'g'li, Murodov Sardor Nurali o'g'li	
Favqulodda vaziyatlarning oldini olishga qaratilgan tibbiy profilaktik ishlar.....	791
Mahmudov Otamurod Hoshimovich, Murtazova Sh.N.	
Xizmat ko'rsatish sohasida elektron tijoratni rivojlantirishga ta'sir etuvchi omillar tahlili.....	795
Maxmudov Lazizbek Ubaydullo o'g'li	
O'zbekiston chakana savdosi tizimi va uning rivojlanishi.....	806
Yaqubov Azizbek G'anibekovich	
Milliy iqtisodiyotni tartibga solishda davlatning o'rni va maqsadi	812
Amonov Mehriddin Oromiddinovich	
Investitsion faoliyatni amalga oshirishning xorij tajribasi va mamlakatimizda foydalanish istiqbollari.....	816
O'tamurodova Surayyo Shokirjon qizi	
Uy-joy fondini boshqarish samaradorligini oshirishda zamonaviy sifat menejmenti tizimining o'rni.....	822
Asadullina Nailya Ramilevna, Normurodov Sarvar Norboy o'g'li	
Значение искусственного интеллекта в области педагогики на основе мультимедийных приложений	829
Бегалиев Файзали Умаралиевич	
Sog'lomlashtirish turizmida ekologik va ijtimoiy ta'sirlarning sintezi.....	832
Naimov Saidjon Yusup o'g'li	

Kasbiy ta'lim tashkilotlarida o'quvchilarni raqamli kompetensiyasini baholashning metodologik asoslari.....	835
Maxkamova Zuxra Tursunpulotovna	
Обзор по теме Современные системы управления возбуждение синхронных машин и перспективы их развития (Формирования законов управления).....	841
Алиев Абдор Мураткулович	
O'zbekistonda turizm va servis soxasida davalt- xususiy sheriklik mexanizmidan foydalanish istiqbollari.....	846
Mamayusupova Dilovarxon Begmatovna	
Tijorat banklarida operatsion risklarini baholash va boshqarish tizimini tashkil qilish	850
Jaxongir Rabbimov	
Tomorqa xo'jaliklari faoliyatini tahlil qilishda statistik modellar va metodlardan foydalanish yo'nalishlari.....	855
Turobov Sherzod Alisherovich	
Совершенствование порядка расчёта и взимания НДС в узбекистане: аналитический подход.....	860
Бисенбаев Шарьяр Куанишбай ули	
Mintaqaviy iqtisodiyotda inson kapitalini raqamli transformatsiyalash masalalari.....	864
Yusubboeva Dinora Quadrat qizi	
Sirdaryo viloyatining turizm imkoniyatlari va o'ziga xos turizm resurslari.....	875
Tursunova Gulmira Rabbonovna	
Samarqand viloyatida investitsion-innovatsion faollikni oshirish holati va investitsiyalarning tarkibiy xususiyatlari.....	883
Bektemirov Abdumalik Bektemirovich, Axrorov Abbas Aslamjon o'g'li	
Global innovatsion indekslar va o'zbekiston: rivojlanish yo'nalishlari va bosqichlari	889
Bekmurodova Gavhar Adham qizi	
Aksiyadorlik jamiyatlarida korporativ boshqaruvga raqamli texnologiyalarni joriy qilishning ilmiy-nazariy asoslariga qarashlar	895
Suyunov Dilmurod Xolmuradovich, Xabibullayeva Shirinxon Toxir qizi	
Xalqaro standartlar asosida moliyaviy instrumentlar hisobini va auditini takomillashtirish.....	902
Nuraliyev Behzod Baxtiyor o'g'li	
Внедрение и адаптация исламского банкинга в экономике узбекистана	906
Б.Б.Ахмаджанов, М. С.Шукруллаева, Д.Р.Сафаева	
Kichik biznesning iqtisodiy o'sishni ta'minlashdagi ahamiyatini baholash uslubiyoti.....	911
Ermatov Akmaljon Adxamovich	
"Neyromarketing" asosida o'zbekiston turizm brendi tahlili	916
Narziqulov Elbek Farxod o'g'li	
Xalqaro bozorlarda zamonaviy marketing vositalaridan foydalanish	922
Meliqulov Abdulhalil Norinovich	
Tijorat banklarida muammoli kreditlar va ularning bank aktivlariga ta'siri.....	929
Saidov Bobir Jiyanboy o'g'li, Xolmuradov Musurmon Avlaqulovich	
Сущность и причины международных денежных переводов	936
Гимранова О. Б.	
Xo'jalik yurituvchi subyektlarda uzoq muddatli aktivlarning hisobi va auditini raqamli tvn texnologiyasi asosida takomillashtirish imkoniyatlari.....	941
Rizakulov Abdurauf Abdimutalibovich	
Biologik aktivlarning tushunchasi: iqtisodiy mazmuni va mohiyati.....	948
Ziyayev Dilshodjon Salimjonovich	
Xorijiy investitsiyalarni jalb qilishda iqtisodiy siyosatning roli: zamonaviy yondashuvlar.....	953
Xodjayev Jamshid Abduxakimovich	

Аналитический обзор: Развитие корпоративного управления в государственных корпорациях Узбекистана (2015–2025).....	958
Мамараджабов Фарход Бахтиярович	
O'zbekistonda transport infratuzilmasini rivojlantirish karidorlari	968
Nazriyev Umidjon Baxrillayevich	
Aylanma kapital bilan ishlashda samaradorlikni oshirish: korxona moliya siyosatini takomillashtirish yo'nalishlarida data science yondashuvlari	975
Khoshimov Doniyor, Kungratov Ilmurod Kuzibay o'g'li	
Davlat ulushi mavjud bo'lgan korxonalarda moliyaviy barqarorlikni ta'minlashda raqamli transformatsiyaning roli	982
Musurmonov Mehroj Murtaza o'g'li	
Iqtisodiyotni raqamlashtirishda tijorat banklariga moliyaviy resurslarni jalb qilish metodologiyasini takomillashtirish	988
Hamrayev Obid Akhatovich	
Tibbiy xizmatlarda raqamli texnologiyalarni joriy etish va uning samaradorlikka ta'siri (xorijiy tajriba).....	993
Usmonova Vasila Botirovna	
Tijorat banklarida muammoli kreditlarni boshqarish amaliyoti tahlili.....	997
Akramova Nargiza Nutfillayevna	
Using integrated marketing communications (IMC) in business management	1002
Ziyayeva M.M.	
Xorijiy mamlakatlarda tibbiyot muassasalarini moliyalashtirish masalalari va ulardan o'zbekistonda foydalanish istiqbollari.....	1006
Jaxongirov Ilindorjon Jahongirjon o'g'li	
Davlat budjetining ijtimoiy sohani rivojlantirishdagi xarajatlarini samarali boshqarish yo'llari.....	1011
Qo'ziyev Shodiyor Qilichboy o'g'li	
Mintaqada xalq hunarmandchiligida klasterlash va ekologik logistika modeli asosida savdo tizimini shakllantirish.....	1015
Norqobilova Feruza Abduhomidovna	
To'g'ri xarajatlar usuli va to'liq yutuvchi xarajatlar usuli tizimlarining afzalliklari va farqli jihatlari amaliy misolda.....	1019
Kholisa Kamoliddinovna Kuldosheva	
Investitsiyalarni innovatsiyalarga yo'naltirish bo'yicha xorij tajribasi	1024
Ayubov Ilyos Ilxomovich	
Важность разработки стратегических программ развития страны.....	1028
Каримова Нуржахон Олим кизи	
Sanoat korxonasining raqamli transformatsiyasini baholash omillari va ko'rsatkichlari.....	1032
Kudaybergenov Azamat Shamuratovich	
Namangan viloyatida ijtimoiy turizm tadbirkorligini maqsadli boshqarish mexanizmi.....	1042
Yunusova Sohiba Abdumamidovna	
Evaluating the capital asset pricing model methodology in uzbekistan companies	1048
Bunyod Usmonov	
Aholini ish bilan bandligining yangi turlari va imkoniyatlari	1055
A.B. Khayitov	
Maktab direktorlarini qo'llab-quvvatlashda asosiy ustun amaliyotlar va o'zbekiston ta'lim tizimida ularni qo'llash imkoniyatlari	1059
Mamura Tadjibayeva	
Sun'iy intellekt asosida matematik masalalarni yechish algoritmlari	1064
Oqnazarov To'liqin Jalilovich, Jo'rayev Mardon	
Global ta'lim makonida milliy tarbiyani rivojlantirish istiqbollari	1071
Sanaqulov Sardor Istamqulovich	

Bank xizmatlari sifati va bank daromadlariga ta'sir etuvchi omil sifatida personal faoliyatining o'rni.....	1075
Abdukaxarova Shoirabduvahobovna	
Fond bozori raqamli iqtisodiyotda investitsiyalarni shakllantirish manbai sifatida.....	1079
Kamilova Sevara Anvarovna	
O'zbekistonda toza suv va sanitariyaning inson hayoti hamda iqtisodiy farovonlikka ta'siri: BRM-6 doirasida tahlil.....	1085
Xasanova Iroda Azizbek qizi	
Increasing the effectiveness of using marketing communications in the tourism services market.....	1090
Sobirjonov Asrorbek Sobitjon ugli	
Davlat xaridlari sohasini takomillashtirish istiqbollari.....	1095
Bazarov Nazirjon Sobirovich	
Xarajatlarning strategik boshqaruv hisobini xo'jalik yurituvchi subyektlarda takomillashtirish.....	1103
Xayitboeva Laylo Oybekovna	

XARAJATLARNING STRATEGIK BOSHQARUV HISOBINI XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKTLARDA TAKOMILLASHTIRISH

Xayitboeva Laylo Oybekovna

Toshkent Davlat Iqtisodiyot Universiteti

PhD tadqiqotchi

Annotatsiya: Ushbu maqolada xarajatlarning strategik boshqaruv hisobini xo'jalik yurituvchi subyektlarda takomillashtirishning nazariy va amaliy jihatlari tahlil qilinadi. Bozor iqtisodiyoti sharoitida an'anaviy xarajatlar hisobi hozirgi vaqtda korxonalarning raqobatbardoshligini ta'minlash uchun yetarli emas. Shu sababli, strategik xarajatlarni boshqarish hisobi tushunchasi joriy etilmoqda. Bu nafaqat xarajatlarni nazorat qilishga, balki ularni uzoq muddatli strategik maqsadlar bilan moslashtirishga ham qaratilgan. Maqolada yetakchi olimlarning qarashlari ko'rib chiqiladi, shuningdek Toyota, Apple, Nestlé va Nike kabi kompaniyalarning xalqaro tajribalari keltiriladi. O'zbekiston korxonalarida strategik xarajatlar hisobini joriy etish bo'yicha tavsiyalar ishlab chiqiladi. Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, resurslardan samarali foydalanish, mahsulot rentabelligini oshirish va raqamli texnologiyalarni joriy etish orqali xarajatlarni boshqarishni yaxshilash zarur va amalga oshirilishi mumkin.

Kalit so'zlar: Strategik xarajatlarni boshqarish hisobi, xarajatlar tahlili, faoliyatga asoslangan hisob (ABC), maqsadli xarajatlar, qiymat zanjiri, hayotiy tsikl xarajatlari (LCC), ERP tizimi, raqobatbardoshlik, moliyaviy samaradorlik, raqamli transformatsiya.

Abstract: This article analyzes the theoretical and practical aspects of improving strategic cost management accounting in business entities. In a market economy, traditional cost accounting is no longer sufficient to ensure the competitiveness of enterprises. Therefore, the concept of strategic cost management accounting is being introduced, aimed not only at controlling expenses but also at aligning them with long-term strategic goals. The paper reviews the views of leading scholars and presents international case studies from companies such as Toyota, Apple, Nestlé, and Nike. Recommendations are also developed for the implementation of strategic cost accounting in Uzbek enterprises. The analysis results show that improving cost management is necessary and feasible through the efficient use of resources, increased product profitability, and the introduction of digital technologies.

Key words: Strategic cost management accounting, cost analysis, Activity-Based Costing (ABC), target costing, value chain, Life Cycle Costing (LCC), ERP system, competitiveness, financial efficiency, digital transformation.

Аннотация: В статье анализируются теоретические и практические аспекты совершенствования стратегического управленческого учета затрат на предприятиях. В условиях рыночной экономики традиционный учет затрат уже не обеспечивает конкурентоспособность предприятий. В связи с этим внедряется концепция стратегического управленческого учета, направленная не только на контроль расходов, но и на их согласование с долгосрочными стратегическими целями. В статье рассматриваются взгляды ведущих ученых, а также приводится международный опыт таких компаний, как Toyota, Apple, Nestlé и Nike. Также разрабатываются рекомендации по внедрению стратегического учета затрат на предприятиях Узбекистана. Результаты анализа показывают, что эффективное использование ресурсов, повышение рентабельности продукции и внедрение цифровых технологий позволяют улучшить управление затратами.

Ключевые слова: Стратегический учет затрат, анализ затрат, учет на основе деятельности (ABC), целевые затраты, цепочка ценности, затраты жизненного цикла (LCC), система ERP, конкурентоспособность, финансовая эффективность, цифровая трансформация.

KIRISH

Bozor iqtisodiyoti sharoitida korxonalar moliyaviy resurslarni samarali boshqarishni tobora ko'proq talab qilmoqda. Bu esa samarali faoliyat yuritish, ichki va tashqi raqobatga bardosh berish hamda barqaror iqtisodiy o'sishni ta'minlash uchun muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur vazifani amalga oshirishdagi eng muhim jihatlardan biri — kuchli xarajatlarni boshqarish tizimini, ayniqsa strategik yondashuv asosida tashkil etishdan iboratdir.

An'anaviy xarajatlar hisobi tizimlari ko'pincha moliyaviy hisobot maqsadida ma'lumotlarni yig'ish va tasniflash bilan cheklanadi hamda asosan qisqa muddatli natijalarni aks ettiradi. Ushbu tizimlar o'tgan davr moliyaviy oqimlariga e'tibor qaratadi va shu sababli boshqaruv qarorlarini qabul qilishda yetarli asosni ta'minlay olmaydi.

Aksincha, Strategik xarajatlarni boshqarish (SXB) — korxonaning uzoq muddatli raqobatbardoshligini oshirish, ichki imkoniyatlarni aniqlash va resurslarni strategik maqsadlarga samarali yo'naltirishga qaratilgan kompleks tizim sifatida qaraladi. Bu yondashuv nafaqat xarajatlarni nazorat qilish bilan, balki ularni faol boshqarish, modellashtirish va strategik tahlil bilan ham chambarchas bog'liqdir. Mazkur uslub orqali korxonalar har bir faoliyat darajasida qiymat yaratishni, asosiy xarajat omillarini aniqlashni va ularni samaradorlikni oshirish uchun ongli ravishda boshqarishni amalga oshirishi mumkin.

Strategik xarajatlarni boshqarish doirasida xarajatlarni tahlil qilish va optimallashtirish quyidagi yo'nalishlarda olib boriladi:

- mahsulot va xizmatlar darajasida individual xarajatlarni hisoblash va baholash;
- turli bo'limlar, filiallar yoki geografik hududlar o'rtasida xarajat samaradorligini taqqoslash;
- raqobatchilarning xarajat tuzilmasi bilan solishtirish orqali eng yaxshi amaliyotlarni aniqlash;
- qiymat zanjirining har bir bosqichida (YAHT, ishlab chiqarish, logistika, marketing va sotuvdan keyingi xizmat ko'rsatish) xarajatlarning shakllanishini tahlil qilish;
- xarajatlarga oid xavflarni aniqlash va ularni strategik rejalashtirish jarayonlariga integratsiyalash.

Mazkur tizim korxonalarga o'z strategik pozitsiyalarini mustahkamlash va bozor sharoitlaridagi o'zgarishlarga tezkor va samarali moslashish imkonini beradi. Bundan tashqari, raqamli transformatsiya vositalari, sun'iy intellekt va ilg'or axborot texnologiyalarining integratsiyasi orqali strategik xarajatlarni boshqarishni sezilarli darajada takomillashtirish mumkin. Xarajatlarni strategik boshqaruv nuqtayi nazaridan tahlil qilish — bu oddiy moliyaviy nazorat mexanizmi emas, balki korporativ strategiyani shakllantirish, resurslardan samarali foydalanish va foydani oshirishga xizmat qiluvchi kuchli boshqaruv vositasidir. Mazkur yondashuv, ayniqsa, avtomobilsozlik, oziq-ovqat ishlab chiqarish va yengil sanoat kabi rivojlanayotgan tarmoqlarda katta amaliy ahamiyatga ega.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Strategik Xarajatlarni Boshqarish (SXB) tushunchasi 1990-yillardan boshlab rivojlanib kelmoqda va hozirda korxona xarajatlarini boshqarish strategiyasining asosiy elementi sifatida qaraladi. Ushbu bo'limda SXBning nazariy asoslari, evolyutsion bosqichlari hamda bu tizimni ishlab chiqish va joriy etish bo'yicha ilmiy yondashuvlar tahlil qilinadi.

Shank va Govindarajan (1993) SXB tushunchasining kashshoflari sifatida e'tirof etiladi. Ular xarajatlarni boshqarish faqat nazorat bilan cheklanmasligi, balki strategik qarorlar qabul qilishda muhim vosita bo'lishi zarurligini ta'kidlagan. Ularning yondashuvida qiymat zanjiri tahlili markaziy o'rin tutib, xarajatlarni nafaqat ishlab chiqarish bosqichida, balki butun biznes jarayonlari — tadqiqot, marketing va sotuvdan keyingi xizmatlar bosqichlarida ham tahlil qilish zarurligi ko'rsatib o'tilgan.

Faoliyatga Asoslangan Hisob (ABC) modeli Cooper va Kaplan tomonidan 1988-yilda ishlab chiqilgan bo'lib, har bir mahsulot yoki xizmatga bevosita taalluqli xarajatlarni aniqlash imkonini beradi. Ushbu model strategik xarajatlarni boshqarishda aniqlik va ishonchlilikni ta'minlovchi muhim asos hisoblanadi.

Kaplan va Norton (1996, 2001) tomonidan ishlab chiqilgan Muvozanatli ko'rsatkichlar tizimi (Balanced Scorecard — BSC) strategik maqsadlarni moliyaviy va nomoliyaviy ko'rsatkichlar bilan uyg'unlashtirishga xizmat qiladi. Ularning konsepsiyasi orqali mijozlar qarashlari, ichki jarayonlar, innovatsiya va o'sish metrikalari, shuningdek, moliyaviy natijalar strategik boshqaruvga integratsiyalashtiriladi.

Horngren, Foster va Datar (2006) strategik tahlil va qaror qabul qilish jarayonida ishonchli axborot manbalariga tayanishni muhim deb hisoblashadi. Ular bog'liqlik tahlili, muqobil baholash va samaradorlik tahlilini strategik baholashning samarali usullari sifatida ilgari surgan. Mintzberg (1994) esa xarajatlarni tahlil qilish strategik qarorlar kontekstida olib borilishi lozimligini, ya'ni xarajatlar xo'jalik yurituvchi subyektning bozor strategiyasini shakllantirish vositasi bo'lishi kerakligini ta'kidlagan.

Maykl Porterning (1985) "Raqobatbardoshlik afzalligi" asarida qiymat zanjiri tahlili strategik xarajatlarni boshqarishning nazariy asosi sifatida tavsiflanadi. Porter har bir biznes bosqichidagi xarajatlar shakllanishini tahlil qilish, shu orqali raqobat ustunligi yaratilishi mumkin bo'lgan nuqtalarni aniqlash zarurligini ilgari surgan.

Milliy adabiyotlarda quyidagi olimlarning yondashuvlari e'tiborga loyiqdir:

K.K. Abdurahmonov (2022) O'zbekiston sanoat korxonalaridagi tadqiqotida SXB tizimlarining kamchiliklarini tahlil qilib, ERP tizimlarining yetarli darajada joriy etilmaganligi va xodimlar malaka darajasining pastligi asosiy to'siqlar sifatida ko'rsatgan.

A.G. Xolboyev (2020) xarajatlar tahlilini statistik baholash va modellash bilan boyitishni taklif etadi. U har bir xarajat komponenti darajasida samaradorlikni baholash usullarini ilgari surgan.

R.A. Karimov (2019) strategik hisob yuritishning ilg'or metodlarini O'zbekiston sharoitiga moslashtirib, mavjud xarajatlar tizimlarini modernizatsiya qilish zarurligini ta'kidlaydi.

I. Ergashev (2021) raqamli transformatsiya vositalari, ERP tizimlari, Internet of Things (IoT) va Big Data texnologiyalarini xarajatlarni avtomatlashtirilgan nazorat bilan birlashtirish masalasini tadqiq qilgan.

Adabiyotlar tahlili shuni ko'rsatadiki, strategik xarajatlarni boshqarish buxgalteriyasi korxonalarga quyidagi imkoniyatlarni yaratadi:

- bozor sharoitida raqobatbardoshlikni oshirish;
- hisob tizimlarini uzoq muddatli strategik maqsadlar bilan uyg'unlashtirish;
- resurslardan foydalanishni optimallashtirish;
- inson kapitali va texnologiyalar uyg'unligi orqali yuqori natijalarga erishish.

Milliy va xalqaro tajribalarning solishtirilishi, shuningdek, zamonaviy axborot texnologiyalarining keng joriy etilishi korxonalarda Strategic Cost Management (SCM) tizimlarini samarali ishlab chiqish va tatbiq etish imkonini beradi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Mazkur tadqiqotda xo'jalik yurituvchi subyektlarda xarajatlarning strategik boshqaruv hisobini takomillashtirishga doir nazariy va amaliy jihatlar chuqur o'rganildi. Tadqiqotda buxgalteriya hisobining strategik yondashuvlarga asoslangan yangi shakllari, jumladan, ABC (faoliyatga asoslangan hisob), LCC (hayotiy tsikl xarajatlari), ERP (resurslarni rejalashtirish tizimlari) kabi zamonaviy usullar asosida xarajatlarni tahlil qilish va boshqarishning afzalliklari tahlil qilindi. Bunda strategik xarajatlarni boshqarishning ilmiy nazariyasi, metodologiyasi va amaliy tajribasi tizimli yondashuv asosida o'rganilib, raqobatbardoshlikni ta'minlashdagi o'rni aniqlashtirildi.

Tadqiqotda ilmiy yondashuv sifatida tizimli tahlil, taqqoslash, sintez va induktiv-deduktiv xulosalar chiqarish usullari qo'llanildi. Milliy va xorijiy ilg'or kompaniyalar – Toyota, Apple, Nestlé, Nike va P&G – misolida xalqaro amaliy tajribalar o'rganilib, ularning xarajatlarni boshqarishdagi ilg'or tajribalari tahlil qilindi. Shuningdek, O'zbekistonning yirik korxonalarida strategik xarajatlarni boshqaruv hisobining joriy holati baholanib, mavjud muammolar (masalan, malakali kadrlar tanqisligi, axborot texnologiyalarining sust joriy qilinishi, huquqiy asoslarning zaifligi) aniqlandi.

Tadqiqot natijalariga tayanib, O'zbekiston korxonalari uchun strategik xarajatlar boshqaruvini takomillashtirish bo'yicha uch bosqichli yondashuv ishlab chiqildi. Bular: institutsional tayyorgarlikni kuchaytirish (kadrlar tayyorlash, metodik bazani yaratish), texnologik transformatsiya (raqamli tizimlar joriy etish), va strategik boshqaruv tafakkurini shakllantirishdir. Mazkur yondashuv orqali xarajatlarni nafaqat nazorat qilish, balki ularni strategik maqsadlarga yo'naltirish, bozor talablariga moslashtirish va korxona raqobatbardoshligini oshirish imkoniyatlari asoslab beriladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Strategik xarajatlarni boshqarish (SXB) rivojlangan davlatlar korxonalarida faol qo'llanilmoqda va uzoq muddatli barqarorlik, xarajatlarni nazorat qilish hamda raqobat ustunligini ta'minlashda muhim omilga aylangan. Quyida ushbu tizimni amaliyotda muvaffaqiyatli qo'llagan yetakchi xalqaro kompaniyalar misolida tahlil beriladi.

Toyota (Yaponiya) – Maqsadli xarajatlar va qiymat zanjiri tahlili. Toyota o'zining xarajatlar boshqaruvini Target Costing tizimiga asoslaydi. Har bir yangi avtomobil modeli uchun kompaniya avval bozor narxini aniqlaydi, keyin esa rentabellikni ta'minlash maqsadida ichki xarajatlar tuzilmasini optimallashtiradi.

Natijalar:

Toyota global avtomobil bozorida 20 yildan ortiq xarajat samaradorligi bo'yicha yetakchilikni saqlab kelmoqda.

Kompaniya xarajatlarni 10–15 % ga qisqartirishga erishgan bo'lib, bu yetkazib beruvchilar bilan strategik hamkorlik asosida amalga oshirilgan.

Har bir ishlab chiqarish bosqichi – ilmiy-tadqiqotdan tortib sotuvdan keyingi xizmatlargaacha – qiymat zanjiri tahlili asosida baholanadi.

Qo'llangan model: Maqsadli xarajat = Bozor narxi – Kutilgan foyda. Apple Inc. (AQSh) – Faoliyatga asoslangan hisob (ABC) va hayotiy tsikl xarajatlari (LCC). Apple o'z mahsulotlarini (iPhone, iPad, MacBook) ishlab chiqish, ishlab chiqarish va taqsimlash jarayonlarida ABC va LCC modellarini qo'llaydi. Xarajatlar mahsulotning dizayn, ishlab chiqarish, logistika hamda mijozlarga xizmat ko'rsatish bosqichlari bo'yicha alohida hisoblanadi.

Natijalar:

2022-yilda Apple LCC tahliliga asoslanib 8 milliard AQSh dollaridan ortiq xarajatni tejashga erishgan. ABC modeli yashirin xarajatlarni aniqlab, kompaniyaga yuqori rentabellikka ega segmentlarga e'tibor qaratish imkonini bergan.

Xarajatlarni real vaqt rejimida raqamli platformalar orqali monitoring qilinadi, bu esa operativ moslashuvchanlikni oshiradi.

Nestlé (Shveytsariya) – SCM va barqarorlik strategiyasi integratsiyasi.

Nestlé o'zining strategik xarajatlarni boshqarish tizimini ekologik barqarorlik strategiyasi bilan integratsiyalagan. Kompaniya energiya, suv iste'moli, qadoqlash va logistika xarajatlarini kamaytirish orqali xarajatlarni optimallashtiradi.

Natijalar:

2023-yilgi yillik hisobotga ko'ra, ishlab chiqarish jarayonlarining 70 % raqamlashtirilgan.

Nestlé yillik xarajatlarni 5–7 % ga kamaytirishga erishgan.

"Planet Promise" tashabbusi orqali ekologik barqarorlik va xarajat samaradorligi uyg'unlashtirilgan.

Nike Inc. (AQSh) – ERP tizimlari va real vaqt rejimida xarajat monitoringi.

Nike kompaniyasi SAP S/4HANA ERP tizimi orqali butun dunyo bo'yicha xarajatlarni, logistika, marketing va mijoz ehtiyojlarini nazorat qiladi.

Natijalar:

2021-yilda ta'minot zanjirining optimallashtirilishi orqali xarajatlarni 12 % ga qisqartirilgan.

ABC va KPI tizimlari asosida doimiy monitoring va takomillashtirish amalga oshiriladi.

Nike xarajat nazoratini innovatsiyani moliyalashtirish vositasi sifatida ko'radi, bu esa biznes o'sishiga xizmat qiladi.

Procter & Gamble (P&G, AQSh) – Global xarajat strategiyasi va benchmarking.

P&G barcha global filiallarida yagona strategik xarajatlarni boshqarish siyosatini joriy etgan. Har bir bo'linma benchmarking asosida baholanadi va strategik xarajatlarni hisobotlari avtomatik shaklda amalga oshiriladi.

Natijalar:

SCM benchmarking orqali P&G uch yil davomida ishlab chiqarish xarajatlarini 15 % ga qisqartirishga erishgan.

Har chorakda natijalar taqqoslanadi va filiallar yagona tizim asosida baholanadi.

"Ishlab chiqarish samaradorligi strategiyasi" xarajat tahlilini innovatsiyaga yo'naltirilgan holda uyg'unlashtirib, SCM'ni korporativ muvaffaqiyat omiliga aylantirgan. (1-jadval)

1-jadval

Kompaniyalar	SCM (ta'minot zanjiri boshqaruvi) yo'nalishi	Erishilgan xarajat tejashlar	Qo'llanilgan vosita va usullar
Toyota	Maqsadli xarajatlarni belgilash	10–15 %	Qiymat zanjiri tahlili, yetkazib beruvchilar bilan integratsiya
Apple	Faoliyatga asoslangan hisob (ABC), LCC	2022-yilda 8 milliard AQSh dollaridan ortiq	Hayotiy tsikl xarajatlarini hisoblash, real vaqt monitoring
Nestlé	SCM + barqarorlik strategiyasini integratsiyalash	Har yili 5–7 %	ERP tizimlari, ekologik xarajatlarni optimallashtirish
Nike	ERP asosidagi real vaqt monitoring	2021-yilda ta'minot zanjirida 12 %	SAP S/4HANA ERP, ABC va KPI tizimlari
Procter & Gamble (P&G)	Global SCM strategiyasi va benchmarking	3 yil ichida 15 %	SAP S/4HANA ERP, ABC va KPI tizimlari

Strategik xarajatlarni boshqarish (SCM)**ni joriy etayotgan yetakchi xalqaro kompaniyalar quyidagi yondashuvlardan foydalanadi:

ERP, ABC va LCC kabi innovatsion texnologiyalarni integratsiyalash;

Xarajatlarni boshqarishni kengroq bozor strategiyalari bilan moslashtirish;

Qarorlarni barqarorlik, mijoz ehtiyojlari va samaradorlik ko'rsatkichlariga asoslash.

O'zbekiston korxonalari uchun xalqaro kompaniyalar tajribasi strategik xarajatlarni boshqarishni joriy etishda yo'l xaritasi bo'lib xizmat qilishi mumkin. Toyota, Apple, Nestlé, Nike va P&G kabi kompaniyalar

tomonidan ishlab chiqilgan ilg'or SCM yondashuvlari o'rnak sifatida olinishi mumkin. Ushbu kompaniyalar tomonidan qo'llangan usullar – maqsadli xarajatlar, faoliyatga asoslangan hisob (ABC), ERP tizimlari, qiymat zanjiri tahlili, LCC va benchmarking – xarajatlarni kamaytirish bilan birga, strategik raqobat ustunligini yaratish uchun kuchli asos beradi.

O'zbekiston kontekstida ushbu yondashuvlar, ayniqsa avtomobilsozlik, oziq-ovqat sanoati va yengil sanoat kabi sohalarda katta salohiyatga ega:

Avtomobil sanoati (masalan, UzAuto Motors): Maqsadli xarajatlar va ERP tizimlari orqali ehtiyot qismlar va transport vositalari ishlab chiqarishda xarajatlarni kamaytirish, ta'minotchi bilan strategik integratsiyani yo'lga qo'yish va ishlab chiqarish jarayonlarini optimallashtirish mumkin.

Oziq-ovqat sanoati (sut, non, konservalar): LCC modeli yordamida mahsulotning butun hayotiy tsikli bo'yicha xarajatlarni nazorat qilish mumkin bo'ladi. Nestlé tajribasi asosida kompaniyalar moliyaviy strategiyalariga barqarorlik xarajatlarni ham qo'shishlari mumkin.

Yengil sanoat (to'qimachilik, tikuvchilik): ABC tizimi yordamida har bir mahsulot turi uchun xarajatlar hisoblab chiqiladi, past daromadli mahsulotlar aniqlanadi, mahsulot portfeli qayta ko'rib chiqiladi va eksport salohiyati oshiriladi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Strategik xarajatlarni boshqarish (SXB)**ning joriy etilishi zamonaviy korxonalar raqobatbardoshligi va barqaror rivojlanishini ta'minlash uchun muhim strategik vositadir. An'anaviy xarajat nazorati tizimlaridan farqli o'laroq, SXB xarajat tuzilmalarini strategik maqsadlar bilan uyg'unlashtirish, raqobat ustunligini shakllantirish va uzoq muddatli qiymat yaratishga yo'naltirilgan ilg'or yondashuvni ifodalaydi.

SXB tizimlarini joriy etish orqali korxonalar quyidagi ijobiy natijalarga erishishlari mumkin:

Har bir xizmat yoki mahsulot bo'yicha xarajatlarni tahlil qilish orqali resurslardan samarali foydalanilishini ta'minlash;

Xarajat tuzilmalari bo'yicha strategik qarorlar qabul qilish uchun ishonchli axborot bazasini yaratish;

Har bir mahsulot yoki xizmat bo'yicha qiymat zanjiri va xarajat omillarini aniqlash;

Xarajat tahlillari orqali samaradorligi past bo'lgan faoliyatlarni aniqlash va optimallashtirish;

Mahsulot rentabelligi tahliliga asoslangan bozorga yo'naltirilgan raqobat strategiyalarini ishlab chiqish;

ERP, ABC, IoT va Big Data kabi raqamli texnologiyalar orqali real vaqt rejimida xarajatlarni nazorat qilish va tahlil qilishni ta'minlash.

Biroq, SXB tizimlarini to'liq joriy etishda ba'zi institutsional va texnologik to'siqlar mavjud. Jumladan:

Malakali kadrlar tanqisligi – strategik xarajatlarni boshqarish amaliyotini amalga oshira oladigan yetuk mutaxassislar yetishmovchiligi;

Axborot texnologiyalarini sekin joriy etish – ERP va ABC tizimlari bilan bog'liq moliyaviy va infratuzilmaviy cheklovlar;

Moliyaviy va boshqaruv tahlili o'rtasidagi integratsiyaning zaifligi – strategik darajadagi tahlillarni murakkab va kam samarali qilishi;

Standartlashtirilgan metodologiyalar va yuridik me'yorlarning yo'qligi – SXBni qo'llab-quvvatlovchi huquqiy asoslarning yetishmasligi.

Shu bois, O'zbekiston korxonalarida strategik xarajatlarni boshqarishni takomillashtirish uchun quyidagi uch bosqichli yondashuv taklif qilinadi:

Institutsional tayyorgarlik – malakali kadrlar tayyorlash, SXB fanlarini o'quv dasturlariga kiritish, metodologik ko'rsatmalar va huquqiy asoslarni ishlab chiqish;

Texnologik transformatsiya – raqamli texnologiyalarni joriy etish, avtomatlashtirilgan hisob tizimlariga o'tish va ma'lumotlar tahlilini rivojlantirish;

Strategik boshqaruv madaniyatini shakllantirish – faqat xarajadni kamaytirishga emas, balki butun tashkilot bo'ylab qiymat yaratishga yo'naltirilgan tafakkurni shakllantirish.

Natijada, SXBni samarali joriy etish orqali korxonalar nafaqat xarajatlarni kamaytirish, balki resurslardan samarali foydalanish, daromad barqarorligini ta'minlash va uzoq muddatli strategik afzalliklarga erishishlari mumkin. Bu transformatsiya nafaqat korxona darajasida, balki milliy darajada innovatsiyaga asoslangan o'sish va iqtisodiy xavfsizlikni ta'minlashga hissa qo'shadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Shank, J. K., & Govindarajan, V. (1993). Strategic Cost Management: The New Tool for Competitive Advantage. Simon and Schuster.
2. Arnett, F. C., Edworthy, S. M., Bloch, D. A., McShane, D. J., Fries, J. F., Cooper, N. S., & Hunder, G. G. (1988). The American Rheumatism Association 1987 Revised Criteria for the Classification of Rheumatoid Arthritis. Arthritis & Rheumatism: Official Journal of the American College of Rheumatology, 31(3), 315–324.

3. Kaplan, R. S., & Norton, D. P. (2004). *Strategy Maps: Converting Intangible Assets into Tangible Outcomes*. Harvard Business Press.
4. Horngren, C. T., Sundem, G. L., & Stratton, W. O. (2005). *Introduction to Management Accounting* (13th ed.). Pearson Education.
5. Mintzberg, H. (1994). Rethinking Strategic Planning Part I: Pitfalls and Fallacies. *Long Range Planning*, 27(3), 12–21.
6. Porter, M. E., & Millar, V. E. (1985). How Information Gives You Competitive Advantage. *Harvard Business Review*.
7. Abdurahmanov, K. K. (2021). Ways of Youth Entrepreneurship Development in Uzbekistan. *European Modern Studies Journal*, 5(5), 297–305.
8. Jumanov, S., Usmonov, B., & Tashbayev, B. (2024). Improving the Analysis of Profitability Indicators of Joint-Stock Company. In: Eshov, M. P., Abdurakhmanova, G. K., Burkhanov, A. U., Abdusalomova, N. B., & Rakhpeeva, S. T. (Eds.), *Development of International Entrepreneurship Based on Corporate Accounting and Reporting According to IFRS* (Vol. 33A, pp. 213–219). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S1877-63612024000033A025>
9. Tashbaev, B., Usmonov, B., & Omanov, S. (2024). Analysis of Public Debt Policy and Its Effectiveness in Uzbekistan. In: Eshov, M. P., Abdurakhmanova, G. K., Burkhanov, A. U., Abdusalomova, N. B., & Ergashev, S. T. (Eds.), *Development of International Entrepreneurship Based on Corporate Accounting and Reporting According to IFRS* (Vol. 33A, pp. 191–195). Emerald Publishing Limited. <https://doi.org/10.1108/S1877-63612024000033A024>
10. Karimov, D. R. (2019). Kinds of Innovation Strategy and Risks of Innovative. *Mirovaya Nauka*, 3 (Aprel), 20–25.
11. Ergashev, U. F. (2021). Kichik Tadbirkorlik Sub'yehtlari Boshqaruvini Avtomatlashtirish Jarayonlari. *Jurnal Matematiki i Informatiki*, 1(2).
12. Usmonov, B., Tojiboeva, S., Tashbaev, B., & Omanov, S. (2023). Evaluation of Capital Efficiency of Companies in the Analysis of Financial Potential (In the Case of Uzbekistan). In: Popkova, E. G., Sergi, B. S. (Eds.), *ESG Management of the Development of the Green Economy in Central Asia. Environmental Footprints and Eco-design of Products and Processes*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-031-46525-3_48
13. Bo'rlijev, Q. U., & Ismanxo'jayeva, M. R. (Sanasi ko'rsatilmagan). Maqola tafsilotlari to'liq ko'rsatilmagan – aniqlashtirish talab etiladi.
14. <https://www.nike.com/>
15. <https://global.toyota/en/>
16. <https://www.nestle.com/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 6

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
